

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

ärinimi: OÜ Pae Farmer

registrikood: 10995969

tänava/talu nimi, Staadioni

maja ja korteri number: 11-20

alevik: Juuru alevik

vald: Rapla vald

maakond: Rapla maakond

postisihthnumber: 79401

telefon: +372 59001580, +372 4844105

faks:

e-posti aadress: info@paefarmer.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	5
Konsolideeritud bilanss	5
Konsolideeritud kasumiaruanne	6
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	7
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	12
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	12
Lisa 4 Varud	13
Lisa 5 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	13
Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud	13
Lisa 7 Laenunõuded	14
Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud	14
Lisa 9 Materiaalsed põhivarad	15
Lisa 10 Bioloogilised varad	15
Lisa 11 Kapitalirent	17
Lisa 12 Laenukohustised	18
Lisa 13 Võlad ja ettemaksed	19
Lisa 14 Sihtfinantseerimine	19
Lisa 15 Osakapital	20
Lisa 16 Müügitulu	20
Lisa 17 Muud äritulud	21
Lisa 18 Kaubad, toore, materjal ja teenused	21
Lisa 19 Tööjõukulud	21
Lisa 20 Muud ärikulud	21
Lisa 21 Seotud osapooled	22
Lisa 22 Konsolideerimata bilanss	24
Lisa 23 Konsolideerimata kasumiaruanne	25
Lisa 24 Konsolideerimata rahavoogude aruanne	26
Lisa 25 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	27
Aruande allkirjad	28
Vandeauditori aruanne	29

Konsolideerimisgruppi kuuluvad OÜ Pae Farmer ja tütarettevõtte P.R.Maaviljeluse OÜ (osalus tütarettevõttes on 100%). OÜ Pae Farmer põhitegevusaladeks on taimekasvatus ja piimatootmine ning noorkarjakasvatus lüpsikarja täienduseks. Tütarettevõtte tegeleb taimekasvatusega.

Taimekasvatussaaduste tootmine on hooajaline, sellest sõltuvalt on käibevahendite vajadus suur ja müügitulu laekub teisel poolaastal – aasta lõpu seisuga peab olema enam kui poole aasta tegevuskulude kate. Hooajalisusest tulenevalt on keeruline võtta tööle põhikohaga töötajaid, sest talvekuudel ei ole neile tööd. Konsolideerimisgrupile valuutakursside ja börsikursside muutumine mõju ei avalda. Mõju avaldab intressimäärade muutumine, kuna emettevõttel on laene ja liisinguid, mille intress sõltub EURIBOR-st. 2023. aastal saavutati intressitasemete lagi. Paljudes euroopaliidu maades on 2024.a saavutatud inflatsiooni tase, mis lubab edaspidist intressimäärade langetamist. Tootmisega kaasnevad mõningased keskkonna mõjud, kuid tootmistegevuse keskkonnamõjud on pideva kontrollimise all. Keskkonnainspektsiooni poolt tehti 2023. aastal mõned loomakasvatusega seotud soovitusel, mida paari aasta jooksul võiksime muuta/parendada. 2024.a. liitume E-agronomi süsiniku programmiga, et vähendada taimekasvatuse süsinikuheidet ning ka sellest tulu teenida. Venemaa ja Ukraina sõjategevuse mõju hakkab stabiliseeruma. Gaasi hind on stabiliseerunud koroonajärgse tasemele, sellest tulenevalt on suure korrektsiooni allapoole teinud ka mineraalväetiste hinnad.

2023. aastal oli keskmine piima kokkuostuhind 450 €/t. 2024-nda aasta keskmise piima kokkuostuhinna prognoos on 400 €/t. Majanduslanguse hirmus on inimeste tarbimisharjumused muutunud ning kallimate piimatoodete tarbimine vähenenud. 2023. aastal olid ilmastikutingimused taimekasvatussaaduste tootmiseks väga ebasoodsad. 2024. aastal peame läbirääkimisi maaomanikega, kelle rendisoo ei vasta enam põllumajandussektori võimalustele.

Konsolideerimisgrupp kasvatas teravilja 2 428,51 hektaril, kogusaak aidakaalus oli 8 014,56 tonni, saagikus 3,30 T/ha. Rapsi kasvatati 409,42 hektaril, kogusaak 452,3 tonni, saagikus 1,10 T/ha. Taimekasvatustoodangu müügist laekus kokku 3 783 tuhat eurot, osatähtsus müügitulust 42%. Silo tehti 19742 tonni. Heina varuti 238 ja põhku 966 tonni. Hein, põhk ja silo kasutatakse omatarbeks.

31.12.2023.a.seisuga oli konsolideerimisgrupis veiseid kokku 1 921, millest 985 olid lüpsilehmad. Piima kogutoodang oli 10 453 tonni keskmine piimatoodang lehma kohta oli 10 839 kg. Veisekasvatussaaduste müügist laekus kokku 4 520 tuhat eurot mis moodustab 50,2% kogu müügitulust. 2023. aastal sündis kokku 982 vasikat, sh 482 lehmvasikat. Lehmvasikad kasvatati oma karja täienduseks, pullvasikad müüdi-elusmüük. Aruandeaastal osteti 117,7 ha maad, mille soetuseks võeti pikaajalist pangalaenu. Parendati farmihooneid ja soetati põllumajandustehnikat.

2024.a. teeme investeeringuid ja parendusi minimaalselt 2023.a. oli töötajate keskmine arv 45, töötasu arvestati 1 147 tuhat eurot, millele lisandusid sotsiaalmaksud. Juhataste liikmetele arvestati tasu 191 tuhat eurot, millele lisandusid sotsiaalmaksud. 2024.a. jätkatakse taime ja loomakasvatussaaduste tootmisega.

Tähtsamad
suhtarvud:

2023

2022

Lühiajaliste kohustuste maksevõime (käibevara/lühiajalised kohustused)	1,1	1,4
Võlakordaja (kohustused/koguvara)	0,4	0,4
Likviidsuskordaja (käibevara-varud/lühiajalised kohustused)	0,2	0,6
Käiberentaablus	3,4%	33,3%

1) Raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud põhimõtted, arvestusmeetodid ja hindamisalused on kooskõlas Eesti Finantsaruandluse standardiga. 2) Raamatupidamise aastaaruanne kajastab asjakohaselt ja tõepäraselt konsolideerimisgrupi finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid. 3) Konsolideerimisgrupp ja emaettevõtte on jätkuvalt tegutsev

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	31 752	54 061	2
Nõuded ja ettemaksed	388 642	807 442	3
Varud	1 455 868	1 916 529	4
Bioloogilised varad	742 165	554 124	10
Kokku käibevarad	2 618 427	3 332 156	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	447	17 343	6
Kinnisvarainvesteeringud	126 228	126 228	8
Materiaalsed põhivarad	14 556 013	13 727 436	9
Bioloogilised varad	1 056 993	894 883	10
Kokku põhivarad	15 739 681	14 765 890	
Kokku varad	18 358 108	18 098 046	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	1 140 407	1 479 335	12
Võlad ja ettemaksed	1 086 706	817 714	13
Kokku lühiajalised kohustised	2 227 113	2 297 049	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	5 697 758	5 253 679	12
Kokku pikaajalised kohustised	5 697 758	5 253 679	
Kokku kohustised	7 924 871	7 550 728	
Omakapital			
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	2 685	2 685	15
Kohustuslik reservkapital	268	268	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 457 035	7 851 993	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-26 751	2 692 372	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	10 433 237	10 547 318	
Kokku omakapital	10 433 237	10 547 318	
Kokku kohustised ja omakapital	18 358 108	18 098 046	

Konsolideeritud kasumiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu	9 006 126	8 692 243	16
Muud äritulud	964 518	1 319 347	17
Põllumajandusliku toodangu varude jääkide muutus	-157 301	674 930	
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	306 850	-29 894	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-7 093 783	-5 551 689	18
Mitmesugused tegevuskulud	-178 205	-86 426	
Tööjõukulud	-1 528 995	-1 271 272	19
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-989 879	-831 002	
Muud ärikulud	-19 321	-24 464	20
Ärikasum (kahjum)	310 010	2 891 773	
Kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt	0	-42 826	
Intressitulud	16	25 813	
Intressikulud	-320 382	-165 121	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	-10 356	2 709 639	
Tulumaks	-16 395	-17 267	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-26 751	2 692 372	
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	-26 751	2 692 372	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	310 010	2 891 773
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	989 879	831 002
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-15 616	-8 046
Muud korrigeerimised	-304 545	-374 231
Kokku korrigeerimised	669 718	448 725
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	468 800	-264 083
Varude muutus	460 661	-1 230 046
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	268 992	276 907
Kokku rahavood äritegevusest	2 178 181	2 123 276
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-981 580	-2 108 342
Laekunud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	75 005	219 500
Tasutud bioloogiliste varade soetamisel	-43 200	-44 000
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	0	-26 092
Antud laenud	-50 000	-1 000
Antud laenude tagasimaksed	0	989 288
Laekunud intressid	16	78 616
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-999 759	-892 030
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	1 683 970	1 374 022
Saadud laenude tagasimaksed	-1 879 139	-1 741 528
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-595 680	-621 787
Makstud intressid	-320 382	-160 763
Laekunud omaaktsiate või -osade müügist	16 896	0
Makstud dividendid	-90 000	-90 000
Makstud ettevõtte tulumaks	-16 396	-17 267
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-1 200 731	-1 257 323
Kokku rahavood	-22 309	-26 077
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	54 061	80 138
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-22 309	-26 077
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	31 752	54 061

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

	Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2021	2 685	268	7 941 994	7 944 947
Aruandeaasta kasum (kahjum)			2 692 371	2 692 371
Väljakuulutatud dividendid			-90 000	-90 000
31.12.2022	2 685	268	10 544 365	10 547 318
Aruandeaasta kasum (kahjum)			-26 751	-26 751
Väljakuulutatud dividendid			-90 000	-90 000
Muud muutused omakapitalis			2 670	2 670
31.12.2023	2 685	268	10 430 284	10 433 237

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Pae Farmer OÜ 2023.a.konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Finantsaruandluse standardiga, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega, mida täiendavad EV Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Aastaaruanne on koostatud lähtudes põhimõttest, et kontsern on jätkuvalt tegutsev

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideeritud aruandes on 31.12.2023 seisuga rida-realt konsolideeritud emaettevõtja valitseva mõju all oleva tütarettevõtte P.R.Maaviiljeluse OÜ finantsnäitajad. Elimineeritud on kõik kontsernisisised nõuded ja kohustised, kontserni ettevõtete vahelised tehingud.

Vajadusel on tütarettevõtjate arvestuspõhimõtted muudetud vastavaks kontserni arvestuspõhimõtetele.

Emaettevõtja konsolideerimata aruannetes, mis on esitatud konsolideeritud aastaaruande lisades 21-24 on tütarettevõtja soetamist kajastatud soetusmaksumuses. Omandatud ettevõtte varad, kohustised ja tingimuslikud kohustised võeti ostuanalüüsi koostamisel arvesse nende õiglasest väärtusest. Vahet omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara vahel kajastati emaettevõtja omakapitali vähendusena (soetusmaksumus oli suurem kui õiglane väärtus). Edaspidi on investeeringuid tütarettevõtetesse kajastatud soetusmaksumuses.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid pankades.

Nõuded ja ettemaksed

Ostjate tasumata summad kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, lähtudes laekumise tõenäosusest. Seejuures hinnatakse nõuet iga konkreetse kliendi vastu eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Nõuded hinnatakse alla bilansis tõenäoliselt laekuva summani. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded kajastatakse kulu vähendusena aruandeperioodi kasumiaruandes. Lootusetu nõuded kantakse bilansist välja.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõuded, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalised nõuded kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglasest väärtusest.

Varud

Varud (tooraine ja materjal) võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega seotud otsestest veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid.

Valmis-, pool- ja lõpetamata toodang võetakse arvele tootmisomahinnas, mis koosneb nendest otsestest ja kaudsetest tootmisväljaminekutest, millest varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses. Lõpetamata toodangut hinnatakse alla juhul, kui nendest valmistatavate valmistoodete hinnanguline soetusmaksumus ületab samade valmistoodete netorealiseerimismaksumuse.

Saadud põllumajandustoodangut mõõdetakse lõikuse hetkel selle õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused. Mõõtmise tulemust loetakse soetusmaksumuseks antud kuupäeval, kui hakatakse rakendama RTJ 4 "Varud". Põllumajandustoodangu õiglase väärtuse määramisel lähtutakse määramise ajal Eesti Vabariigis sarnase kvaliteediga toodangule kehtivatest turuhindadest.

Varude kuluks kandmisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Materjal hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus

Bioloogilised varad

Bioloogilise varana kajastatakse bilansis taimset või loomset elusorganismi, millelt saadakse põllumajanduslikku toodangut. Bioloogilist vara kajastatakse bilansis vaid juhul, kui:

vara on ettevõtte poolt kontrollitav;

on tõenäoline, et ettevõtte saab vara kasutamisest tulevikus majanduslikku kasu;

vara õiglane väärtus või soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Bioloogilisi varasid kajastatakse nii esmasel arvelevõtmisel kui ka järgnevatel bilansipäevadel nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused, välja arvatud sellised bioloogilised varad, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav.

Soetusmaksumuses on kajastatud talivilja oras, kuna puudub aktiivne turg ja diskonteeritud rahavoogude leidmine on raskendatud ning vara ei ole pärast soetamist oluliselt bioloogiliselt muundunud.

Käibevarana kajastatakse sellist bioloogilist vara, mida kasvatatakse müügieesmärgil (pullvasikad).

Põhivarana käsitletakse tootvaid bioloogilisi varasid, mis rühmitatakse valmidusastme järgi kas küpseteks või ebaküpseteks varadeks. Tootvaid varasid loetakse küpseteks, siis kui nad on võimelised tootma põllumajanduslikku toodangut (põhikarja lehmad) ja ebaküpseks tootvaks bioloogiliseks varaks on lehmvasikad üleskasvatamiseks põhikarja täienduseks.

Kasumid ja kahjumid, mis tulenevad õiglases väärtuses kajastamisest, kajastatakse aruandeperioodil kasumiaruande real "kasum bioloogilise vara väärtuse kasvust" / "kahjum bioloogilise vara väärtuse langusest".

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvara investeeringuna on kajastatud kinnisvaraobjekte (maa, hoone), mida ettevõtte hoiab (kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel rendituna) renditulu teenimisena või turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasutata enda majandustegevuseks.

Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisga otseselt seonduvaid tehingutasusid (s.o. notaritasu, riigilõivud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud).

Edasisel kajastamisel rakendatakse soetusmaksumuse meetodit. Kui kinnisvarainvesteeringu lõppväärtus on võrdne soetusmaksumusega siis amortisatsiooni ei arvestata.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 1000 eurost ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 1000 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudena) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse. Kuludesse kantakse väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektina, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit.

Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Amortisatsioonimäärad aastas on põhivara gruppidele järgmised:

Maa	0%
Ehitise ja rajatised	2-15%
Masinad ja seadmed	5-20%
Transpordivahendid	5-25%
Muu inventar, tööriistad ja sisseseaded	5-20%

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muudatused raamatupidamislike hinnangute muutustena, st edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutmine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse.

Kui materiaalse põhivara jääkmaksumus võrdub tema lõppväärtusega, siis amortiseerimine lõpetatakse.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ei eeldata selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati kasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud".

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seotud riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsummana nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuludeks (intressikulud) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama.

Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtimise periood, olenevalt kumb on lühem. Kapitalirendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitlaenud, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakirjad) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a. edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustised ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid, mida kajastatakse nende õiglases väärtuses).

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustiselt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast. Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalisena laenukohustisi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimine, mida saadakse eelmisel perioodidel tekkinud kulude eest või millega ei kaasne täiendavaid tulevikku suunatud tingimusi, kajastatakse tuluna perioodis, millal sihtfinantseerimine aset leidis. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Sihtfinantseerimisega kaasnevaid võimalikke kohustusi kajastatakse aruandes eraldiste või tingimuslike kohustustena.

Varade sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa. Soetatud vara amoriseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.

Tegevuskulude sihtfinantseerimisel kajastatakse tulu sihtfinantseerimisest proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega.

Kasumiaruandes kajastatakse kulu ja saadud toetust mõlemal eraldi. Sihtfinantseerimisega seonduvad tulud ja kulud kajastatakse kasumiaruandes kirjel "Muud äritulud/ muud ärikulud" (eraldi kirjel "Sihtfinantseerimise tulud/kulud").

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulud kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse ostmise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtutakse valmidusastme meetodist.

Intressitulu ja dividenditulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Intressitulu kajastatakse kasutatakse vara sisemist intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel.

Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks.

Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit.

Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustisena ja kasumiaruandes tulumaksu kuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustis tekib dividendide väljamaksmisele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksimaalne tulumaksukohustis, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendina väljamaksmisel on esitatud aastaaruande lisades.

Seotud osapooled

Osapooli loetakse seotuks, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriolukordadele. Seotud osapoolteks on:

- emaettevõtete (ning emettevõtteid kontrollivad või selle üle olulist mõju omavad isikud);
- teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted (nt. emettevõtte ülejäänud tütarettevõtted);
- tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikutest omanikud, välja arvatud juhul, kui antud isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju ettevõtte äriolukordadele otsustele;
- punktis c) kirjeldatud isikute lähedased pereliikmed (s.o. pereliikmed, kelle puhul võib eeldada olulise mõju olemasolu; näiteks elukaaslased ja lapsed) ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju alla olevad ettevõtted;

Informatsioon seotud osapooltega tehtud tehingute kohta avalikustatakse lisades, kus näidatakse aasta jooksul tehtud tehingute liik ja maht ning saldod bilansipäeva seisuga.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Kassas	187	1 208
Pangas	31 565	52 853
Kokku raha	31 752	54 061

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	24 041	24 041	
Ostjatelt laekumata arved	24 041	24 041	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	87	87	
Laenunõuded	50 000	50 000	7
Ettemaksed	2 300	2 300	
PRIA põllumajandustoetused	311 831	311 831	14
SKA	383	383	
Kokku nõuded ja ettemaksed	388 642	388 642	
	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	543 091	543 091	
Ostjatelt laekumata arved	543 091	543 091	
Ettemaksed	2 300	2 300	
Tulevaste perioodide kulud	2 300	2 300	
PRIA põllumajandustoetused	261 891	261 891	14
SKA	160	160	
Kokku nõuded ja ettemaksed	807 442	807 442	

Lisa 4 Varud

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tooraine ja materjal	548 571	849 234
Lõpetamata toodang	1 040	3 736
Valmistoodang	906 257	1 063 559
Kokku varud	1 455 868	1 916 529

Lisa 5 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

(eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2022	31.12.2023
10537706	P.R.Maaviljeluse OÜ		Taimakasvatus	100	100

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon		
Tütarettevõtja nimetus	31.12.2022	31.12.2023
P.R.Maaviljeluse OÜ	2 748	2 748
Kokku tütarettevõtjate aktsiad ja osad, eelmise perioodi lõpus	2 748	2 748

Omandatud osalused			
Tütarettevõtja nimetus	Omandatud osaluse %	Omandamise kuupäev	Omandatud osaluse soetusmaksumus
P.R.Maaviljeluse OÜ	100	25.08.2020	

Lisa 6 Pikaajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

	Aktsiad ja osad	Kokku
31.12.2021	60 629	60 629
Müük müügihinnas või lunastamine	-460	-460
Kasum (kahjum) müügist ja ümberhindlusest	-42 826	-42 826
31.12.2022	17 343	17 343
	Aktsiad ja osad	Kokku
31.12.2022	17 343	17 343
Müük müügihinnas või lunastamine	-16 896	-16 896
31.12.2023	447	447

Lisa 7 Laenunõuded

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
Muud laenud	50 000	50 000	4%	euro	31.12.2024
Laenunõuded	50 000	50 000	4%	euro	31.12.2024

Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)

Soetusmaksumuse meetod		
	Ehitised	Kokku
31.12.2021		
Soetusmaksumus	100 136	100 136
Akumuleeritud kulum	0	
Jääkmaksumus	100 136	100 136
Ostud ja parendused	26 092	26 092
31.12.2022		
Soetusmaksumus	126 228	126 228
Akumuleeritud kulum	0	
Jääkmaksumus	126 228	126 228
31.12.2023		
Soetusmaksumus	126 228	126 228
Akumuleeritud kulum	0	
Jääkmaksumus	126 228	126 228

	2023	2022
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	3 379	2 243
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	-12 284	-15 652

Lisa 9 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

									Kokku
	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Ettemaksed	
			Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed				
31.12.2022									
Soetusmaksumus	4 502 236	4 902 729	507 557	3 607	8 615 889	9 127 053	119 579	5 448	18 657 045
Akumuleeritud kulum		-947 809	-259 880	-1 408	-3 691 806	-3 953 094	-28 706	0	-4 929 609
Jääkmaksumus	4 502 236	3 954 920	247 677	2 199	4 924 083	5 173 959	90 873	5 448	13 727 436
Ostud ja parendused	617 060	33 180	64 018	0	1 109 041	1 173 059	116 994		1 940 293
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	617 060								617 060
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		33 180							33 180
Muud ostud ja parendused			64 018	0	1 109 041	1 173 059	116 994		1 290 053
Amortisatsioonikulu		-104 094	-57 998	-485	-799 691	-858 174	-27 611		-989 879
Müügid (jääkmaksumuses)	-60 061		-300		-61 740	-62 040			-122 101
Ümberliigitamised					-2 404	-2 404	5 448	-5 448	-2 404
Ümberliigitamised ettemaksetest							5 448	-5 448	
Muud ümberliigitamised					-2 404	-2 404			-2 404
Muud muutused					2 668	2 668			2 668
31.12.2023									
Soetusmaksumus	5 059 235	4 935 909	571 076	3 607	9 509 909	10 084 592	237 620	0	20 317 356
Akumuleeritud kulum		-1 051 903	-317 679	-1 893	-4 337 952	-4 657 524	-51 916		-5 761 343
Jääkmaksumus	5 059 235	3 884 006	253 397	1 714	5 171 957	5 427 068	185 704	0	14 556 013

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2023
Maa	50 000
Masinad ja seadmed	87 717
Transpordivahendid	417
Muud masinad ja seadmed	87 300
Kokku	137 717

Lisa 10 Bioloogilised varad

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod

Käibevarad				Kokku
	Loomsed varad	Mets	Vili	
31.12.2021	3 393		245 285	248 678
Müügid	-35 768			-35 768
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine			-248 715	-248 715
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	34 072		556 033	590 105
Muud muutused	-176			-176
31.12.2022	1 521		552 603	554 124
Soetused	100			100
Müügid	-27 217			-27 217
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine			-552 602	-552 602
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	41 660		727 234	768 894
Muud muutused	-1 134			-1 134
31.12.2023	14 930		727 235	742 165
Põhivarad				Kokku
	Loomsed varad	Mets	Vili	
31.12.2021	765 106	13 800		778 906
Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	100 000			100 000
Soetused	44 000			44 000
Müügid	-198 536			-198 536
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	217 799			217 799
Muud muutused	-47 286			-47 286
31.12.2022	881 083	13 800		894 883
Soetused	43 200			43 200
Müügid	-205 881			-205 881
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	359 701			359 701
Muud muutused	-34 910			-34 910
31.12.2023	1 043 193	13 800		1 056 993

Müüdnud bioloogilised varad põhivarade müügihindades		
	2023	2022
Loomsed varad	251 859	278 736
Kokku	251 859	278 736

Põllumajandustoodangu õiglase väärtuse määramisel lähtutakse määramise ajal Eesti Vabariigis sarnase kvaliteediga toodangule

kehtivatest turuhindadest.

Tootvate bioloogiliste varade turuväärtuses hindamise aluseks on loomade realiseerimisel kehtivad turuhinnad. Õiglaselises väärtuses hindamisel on oluliseks eelduseks ettevõtte tegevuse jätkumine stabiilsete või kasvavate müügihindade korral.

Lisa 11 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul			
Swedbank Liising	1 742 472	324 520	1 417 952	3,84 - 6,90%	euro	31.07.2028
Luminor Liising	58 478	24 056	34 422	5,60%	euro	01.06.2026
Kapitalirendikohustised kokku	1 800 950	348 576	1 452 374			

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul			
Masinad ja seadmed	1 500 629	338 659	1 161 970	2,16-5,20 %	euro	30.08.2027
Kapitalirendikohustised kokku	1 500 629	338 659	1 161 970			

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2023	31.12.2022
Masinad ja seadmed	2 340 862	2 294 595
Kokku	2 340 862	2 294 595

Lisa 12 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
SWEDBANK	112 500	112 500			5,76%	euro	31.03.2023
seotud osapooltelt	262 372	262 372			2,1%	euro	31.12.2024
Lühiajalised laenud kokku	374 872	374 872					
Pikaajalised laenud							
Eesti Vabariik (maade järelmaks)	10 917	409	2 370	8 138	5%	euro	10.04.2058
SWEDBANK	222 418	177 935	44 483	0	5,96	euro	15.03.2025
Swedbank	4 429 008	238 615	1 332 740	2 857 653	5,86%	euro	
Pikaajalised laenud kokku	4 662 343	416 959	1 379 593	2 865 791			
Kapitalirendikohustised kokku	1 800 950	348 576	1 452 374				
Laenukohustised kokku	6 838 165	1 140 407	2 831 967	2 865 791			
	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Swedbank	262 500	262 500			4,0%	euro	31.03.2023
Seotud osapooltelt	473 289	473 289			2,1%	euro	31.12.2023
Lühiajalised laenud kokku	735 789	735 789					
Pikaajalised laenud							
Eesti Vabariik (maade järelmaks)	11 456	474	2 370	8 612	5%	euro	10.04.2058
Swedbank	400 354	177 935	222 419		3,8%	euro	15.03.2025
Swedbank	4 084 786	226 478	1 332 740	2 525 568	5,5%	euro	
Pikaajalised laenud kokku	4 496 596	404 887	1 557 529	2 534 180			
Kapitalirendikohustised kokku	1 500 629	338 659	1 161 970				
Laenukohustised kokku	6 733 014	1 479 335	2 719 499	2 534 180			

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jäak)maksumus		
	31.12.2023	31.12.2022
Maa	2 350 349	2 350 349
Ehitised	2 270 317	2 687 074
Masinad ja seadmed	2 340 862	2 427 664
Muud varad	639 116	639 116
Kokku	7 600 644	8 104 203

Real muud on tagatiseks seatud kommertsipant ettevõtte vallasvarale (varud, nõuded ostjate vastu, bioloogilised varad)
319 559 eurot 1. ja 2. järjekohal Swedbank AS-i kasuks, 2022.a. oli sama seis

Lisa 13 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	692 046	692 046	
Võlad töövõtjatele	149 349	149 349	
Võlad seotud osapooltele	105 548	105 548	21
Maksuvõlad	131 182	131 182	
Muud võlad	8 581	8 581	
Intressivõlad	5 510	5 510	
Muud viitvõlad	3 071	3 071	
Kokku võlad ja ettemaksed	1 086 706	1 086 706	

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	612 240	612 240	
Võlad töövõtjatele	124 545	124 545	
Võlad seotud osapooltele	9 939	9 939	21
Maksuvõlad	68 571	68 571	
Muud võlad	2 419	2 419	
Muud viitvõlad	2 419	2 419	
Kokku võlad ja ettemaksed	817 714	817 714	

Lisa 14 Sihtfinantseerimine

(eurodes)

	31.12.2021	Laekunud	Kajastatud kasumiaruandes	31.12.2022
	Nõuded			Nõuded
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
PRIA toetused	202 658	1 244 524	1 303 757	261 891
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	202 658	1 244 524	1 303 757	261 891
Kokku sihtfinantseerimine	202 658	1 244 524	1 303 757	261 891

	31.12.2022	Laekunud	Kajastatud kasumiaruandes	31.12.2023
	Nõuded			Nõuded
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
PRIA toetused	261 891	895 286	945 226	311 831
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	261 891	895 286	945 226	311 831
Kokku sihtfinantseerimine	261 891	895 286	945 226	311 831

Ettevõtte on aktiivne põllumajandustootja ja jätkuvalt tegutsev.

Lisa 15 Osakapital

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Osakapital	2 685	2 685
Osade arv (tk)	3	3

Lisa 16 Müügitulu

(eurodes)

	2023	2022
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	9 006 126	8 692 243
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	9 006 126	8 692 243
Kokku müügitulu	9 006 126	8 692 243
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Teraviljakasvatus	3 381 601	3 253 899
Piimakarjakasvatus	4 233 052	4 372 239
Veisekasvatus	286 588	325 151
Teenused taimekasvatusele	374 158	382 895
Ostukauba hulgimüük	324 807	353 934
Heintaimede kasvatus	51 946	4 125
Kaunviljade kasvatus	349 113	0
Muud	4 861	0
Kokku müügitulu	9 006 126	8 692 243

Lisa 17 Muud äritulud

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Kasum materiaaalsete põhivarade müügist	15 615	8 046	
Tulu sihtfinantseerimisest	945 226	1 303 757	14
Muud	3 677	7 544	
Kokku muud äritulud	964 518	1 319 347	

Lisa 18 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2023	2022
Tooraine ja materjal	4 257 169	3 964 006
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	1 799 209	478 107
Energia	700 414	796 752
Elektrienergia	126 725	150 277
Kütus	573 689	646 475
Maarent	310 434	188 056
Tööjõurent	26 557	124 768
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	7 093 783	5 551 689

Lisa 19 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	1 146 612	954 949
Sotsiaalmaksud	382 383	316 323
Kokku tööjõukulud	1 528 995	1 271 272
Töötajate keskmine arv taandatusena täistööajale	45	47

Lisa 20 Muud ärikulud

(eurodes)

	2023	2022
Trahvid, viivised ja hüvitised	113	81
Kinnisvara haldamiskulud	8 905	13 409
Lepingutasud, riigilõivud, liikmemaksud	5 482	3 555
Muud	4 821	7 419
Kokku muud ärikulud	19 321	24 464

Lisa 21 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ja ettemaksed		
Sidusettevõtjad	0	16 896
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	2 933
Kokku nõuded ja ettemaksed	0	19 829
Laenukohustised		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	262 372	473 289
Kokku laenukohustised	262 372	473 289
Võlad ja ettemaksed		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	120 121	92 696
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	18 593	13 067
Kokku võlad ja ettemaksed	138 714	105 763

ANTUD LAENUD	31.12.2021	Antud laenude tagasimaksed
Sidusettevõtjad	983 135	983 135
Kokku antud laenud	983 135	983 135

LAENUKOHUSTISED	31.12.2021	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	31.12.2022	Perioodi arvestatud intress
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	969 495	267 935	764 141	473 289	9 939
Kokku laenukohustised	969 495	267 935	764 141	473 289	9 939
LAENUKOHUSTISED	31.12.2022	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	31.12.2023	Perioodi arvestatud intress
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	473 289	963 270	1 174 187	262 372	5 509
Kokku laenukohustised	473 289	963 270	1 174 187	262 372	5 509

MÜÜDUD	2023		2022		
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused	Põhivara
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõttjad	306 253	388 029	340 126	358 245	
Kokku müüdud	306 253	388 029	340 126	358 245	

OSTETUD	2023		2022		
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused	Põhivara
Sidusettevõttjad					1 221 630
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõttjad	626 195	68 400	484 972	194 872	
Tegev- ja kõrgema juhtkonna ning olulise osalusega eraisikust omanike lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõttjad		18 593		13 068	
Kokku ostetud	626 195	86 993	484 972	207 940	1 221 630

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	190 976	214 477

Juhatuse liikme leping näeb ette kohustuse maksta lepingu lõpetamisel kolme kuu hüvitis

Lisa 22 Konsolideerimata bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Varad		
Käibevarad		
Raha	31 613	47 864
Nõuded ja ettemaksed	1 307 607	1 087 886
Varud	888 884	1 866 893
Bioloogilised varad	248 310	283 867
Kokku käibevarad	2 476 414	3 286 510
Põhivarad		
Finantsinvesteeringud	340 447	357 343
Kinnisvarainvesteeringud	126 228	126 228
Materiaalsed põhivarad	14 271 238	13 399 758
Bioloogilised varad	1 056 993	894 883
Kokku põhivarad	15 794 906	14 778 212
Kokku varad	18 271 320	18 064 722
Kohustised ja omakapital		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Laenukohustised	1 167 515	1 479 335
Võlad ja ettemaksed	1 035 966	812 867
Kokku lühiajalised kohustised	2 203 481	2 292 202
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	5 670 650	5 253 679
Kokku pikaajalised kohustised	5 670 650	5 253 679
Kokku kohustised	7 874 131	7 545 881
Omakapital		
Osakapital nimiväärtuses	2 685	2 685
Kohustuslik reservkapital	268	268
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 425 889	7 694 802
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-31 653	2 821 086
Kokku omakapital	10 397 189	10 518 841
Kokku kohustised ja omakapital	18 271 320	18 064 722

Lisa 23 Konsolideerimata kasumiaruanne

(eurodes)

	2023	2022
Müügitulu	10 903 483	9 615 804
Muud äritulud	596 797	1 106 179
Põllumajandusliku toodangu varude jääkide muutus	-677 345	671 285
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	83 252	-29 894
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-7 996 861	-6 239 089
Mitmesugused tegevuskulud	-176 245	-84 895
Tööjõukulud	-1 528 995	-1 271 271
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-883 324	-721 941
Muud ärikulud	-19 283	-26 699
Kokku ärikasum (-kahjum)	301 479	3 019 479
Kasum (kahjum) sidusettevõtjatelt	0	-42 617
Intressitulud	3 645	26 612
Intressikulud	-320 382	-165 121
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	-15 258	2 838 353
Tulumaks	-16 395	-17 267
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-31 653	2 821 086

Lisa 24 Konsolideerimata rahavoogude aruanne (eurodes)

	2023	2022
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	301 479	3 019 479
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	883 324	725 135
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-11 345	-8 046
Muud korrigeerimised	-80 948	-252 335
Kokku korrigeerimised	791 031	464 754
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-90 715	-541 589
Varude muutus	978 008	-1 222 668
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	223 099	276 333
Kokku rahavood äritegevusest	2 202 902	1 996 309
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-981 580	-2 108 342
Laekunud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	131 717	219 500
Tasutud bioloogiliste varade soetamisel	-43 200	-44 000
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	0	-26 092
Antud laenud	-130 130	-6 153
Antud laenude tagasimaksed	1 124	1 114 784
Laekunud intressid	3 645	83 314
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-1 018 424	-766 989
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	1 683 970	1 379 175
Saadud laenude tagasimaksed	-1 879 139	-1 741 528
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-595 678	-621 787
Makstud intressid	-320 382	-164 452
Makstud dividendid	-90 000	-90 000
Makstud ettevõtte tulumaks	-16 396	-17 267
Muud laekumised finantseerimistegevusest	16 896	0
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-1 200 729	-1 255 859
Kokku rahavood	-16 251	-26 539
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	47 864	74 403
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-16 251	-26 539
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	31 613	47 864

Lisa 25 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne (eurodes)

				Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2021	2 685	268	7 784 803	7 787 756
Aruandeaasta kasum (kahjum)			2 821 086	2 821 086
Väljakuulutatud dividendid			-90 000	-90 000
Muud muutused omakapitalis			-1	-1
31.12.2022	2 685	268	10 515 888	10 518 841
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus			-340 000	-340 000
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil			494 876	494 876
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2022	2 685	268	10 670 764	10 673 717
Aruandeaasta kasum (kahjum)			-31 652	-31 652
Väljakuulutatud dividendid			-90 000	-90 000
31.12.2023	2 685	268	10 394 236	10 397 189
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus			-340 000	-340 000
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil			478 654	478 654
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2023	2 685	268	10 532 890	10 535 843

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 23.04.2024

OÜ Pae Farmer (registrikood: 10995969) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ESKO ALLIKA	Juhatuse liige	06.06.2024
ALO VAHTMÄE	Juhatuse liige	23.04.2024

Aruande osanike koosoleku kinnitamise staatus

Osanike koosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

OÜ Pae Farmer osanikele.

Arvamus

Oleme auditeerinud OÜ Pae Farmer ja tema tütaretevõtja (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31.12.2023 ning konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma.

Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Tiina Lindmäe

Vandeaudiitori number 372

AVAC Audit OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 286

A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, Harju maakond, 11316

23.04.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

OÜ Pae Farmer (registrikood: 10995969) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TIINA LINDMÄE	Vandeaudiitor	23.04.2024

Osaühingu ärinimi: OÜ Pae Farmer

Registrikood: 10995969

Asukoht: Staadioni 11-20, Juuru alevik, Rapla vald

Juuru

10.06.2024

OSANIKE KOOSOLEKU PROTOKOLL JA OTSUS

Juhatas: Ülo Flaur

Protokollis: Ege Ostašnikov

Võtsid osa: Elmo Allika, Siim Meinberg, Alo Vahtmäe, Esko Allika, Mikk Meinberg.

Osanike nimekiri:

Osaniku nimi	Isiku- või registrikood	Aadress (maja ja korteri nr, tänava/talu nimi, asula, KOV üksuse ja maakonna nimi, postisihtnumber; välisriigi puhul ka osariik, provints või muu haldusüksus ning riik)	Osa nimiväärtus / häälte arv
AMÜ Varad OÜ	12625805	Salu 13, Rapla vald, Raplamaa, 79514	895- Ülo Flaur
Metsavahi varad OÜ	16494903	Endli, Pae küla, Kehtna vald, Raplamaa, 79009	895-Siim Meinberg
Aidamäe OÜ	14475327	Aidamäe, Pae küla, Kehtna vald, Raplamaa, 79009	895- Esko Allika

Koosolekul osales 100% osanikest.

Koosoleku päevakord:

1. 2023 majandusaasta aruande ja kasumi jaotuse plaani kinnitamine.

Koosolekul otsustati:

1. Kinnitada 2023 majandusaasta aruanne ja kasumi jaotuse plaan.
2. Maksta osanikele dividende kokku summas 90000 eurot.

Osanikud otsustasid: poolt - 2685 häält, vastu - 0, erapooletu – 0

Koosoleku juhataja: Ülo Flaur

/allkirjastatud digitaalselt/

Protokollija: Ege Ostašnikov

/allkirjastatud digitaalselt/

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 457 035
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-26 751
Kokku	10 430 284
Jaotamine	
Dividendideks	90 000
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	10 367 035
Kokku	10 457 035

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Piimakarjakasvatus	01411	4514371	41.40%	Jah
Teravilja- (v.a riis) ja kaunviljakasvatus; õlitaimeseemnete kasvatus	01111	3746068	34.36%	Ei
Taimikasvatuse abitegevused	01611	1374161	12.60%	Ei
Spetsialiseerimata hulgikaubandus	46901	1220507	11.19%	Ei
Söödakultuuri- ja heintaimikasvatus jm üheaastaste põllukultuuride kasvatus	01199	48376	0.44%	Ei